

CANADA.

THE SWEDISH WEEKLY.

ÅRG. IX.—N:R 3

WINNIPEG, MAN., 17 JANUARI 1901.

LÖP. N:R 358.

Hufvudstadsbref.

Ottawa jan. 12.

Järnvagnens betydelse för vårt land har alltid varit synnerligen stor. Frågan om att kunna kontrollera deras inverkan å affärlifvet diskuteras lifligt och olika medel föreslås till den ändan. Ett vore att inköpa och för statens räkning föra trafikken, men detta torde nu, ehuru i en framtid ingalunda ogörligt, vara satt utom all fråga. Däremot kunna järnvagnens ständigt växande inflytande och makt betydligt inskränkas genom tillsattandet af en kommission med vidsträckt myndighet. Detta torde för tillfället vara bästa lösningen.

Till talman under innevarande parlament torde Mr. Brodeur, som hittills fyllt platsen af vice talman vara utsedd. Han är 39 år gammal och blir den yngsta talman, som någonsin fört klubban. Efter att hafva genomgått Laval universitetet i Montreal ägnade han sig åt advokatyrtket med stor framgång, hvarjämte han varit en flitig och god skribent.

Rikets bokslut har ägt rum, visande inkomster \$51,029,994, utgifter \$43,975,279, lämnande ett öfverskott af \$8,054,714, det största kända i Canadas historia. Riksskuldens minskades med 3 million dollar; hade ej sydafrikanska bräket uppstått, torde de medel, som användes för hjälptruppernas utsändande, hafva användts för att ytterligare minska bördan.

CANADA.

New Brunswick.

På grund af knapp panninge tillgång hafva Packs bomullsta brier i St. John nödgats göra tillfälligt afbrott i sin verksamhet. Enär 400 personer voro anställda därstädes, torde afbrottet vålla mycket lidande. Man hoppas emellertid kunna snart igen uppta ga fabriken verksamhet.

Nova Scotia.

Ett förslag har förelagts stadsfullmäktige i Halifax att förmedelst finansiell hjälp, underlätta anläggandet af ett större skeppsvarf därstädes. Staden har också förklarat sig villig att gifva \$6000 om året under 20 års tid för ett i alla afseenden modernt varf. Skulle maskinvärkstäder därjämte anläggas, föreslås en bonus af \$10,000 om året.

Quebec.

C. P. R. bolagets inkomster hafva ännu ej stigit till en summa motsvarande fjolårets.

Montreals elektriska anläggningar skola sammanslås under ett stort bolag med ett driftkapital af \$25,000,000.

Ontario.

Folkkräkningen begynner den 15 april detta år.

Stål- och järnfabrikanter i England, Förenta Staterna och Canada hafva förenat sig till en stor "trust". Orsaken, hvarför engelska fabriker medtagits, synes ligga i det faktum, att man öns-

kar försäkra sig om såväl kapital som afsättningsort.

De två första talarna under kommande session af detta parlament blifva Hugh Guttrie af So. Wellington samt Charles Maruil af Bonaventure. De skola besvara trontalet.

Presbyterianska kyrkans centuryfond kommer att stiga till \$1,300,000.

En ståltrådsfabrik skall anläggas i Collingwood.

I nära nog alla större och mindre städer, hvarest en eller flera af de från Afrika hemkommande krigarne bo, ha fastigheter ägt rum. Det synes som om man föreställt sig att med valvilja och öfverflöd af mat och dryck ödelägga dem, som ej lidit något men på valplatsen.

Rakenskaperna för de af detta fiskalår gångna sex månaderna visa ett öfverskott af \$8,523,046. Inkomster voro \$25,781,650, och utgifter \$17,206,610. Jämförelse med samma period af 1899 visar, att inkomsterna stigit med \$1,245,104 och utgifterna med \$1,552,084.

Provinceregeringen har organiserat en kronopark omkring sjöarna Temagann och Lady Evelyn. Parken omfattar 1,400,000 acres.

James Seaman och Louis Mathers erhöilo hvardera sex års straffarbete för utprångling af sedlar, som på sin tid röfvades från Dominionbanken i Napanee.

Inrikesministerns rapport för fiskalåret 1899—1900 har utgifvits och innehåller många intressanta fakta: Departementets inkomster stego till \$1,880,761 eller omkring 106 tusen dollars mer än 1899. Antalet invandrare under 1900 anslås till fyrtio tusen. Vi skola i nästa nummer gifva en utförlig resumé.

Manitoba.

Premier Roblin har varit på besök hos islanderne i Mr Baldwinsons valkrets. Han berömer nu dessa nybyggare, hvilkas namn ej förut allrid nämns med vördnad, och höjer dem till skyarne. Visiten torde kausse stå i förbindelse med Mr Baldwinsons möjliga tillbakadragande.

En skämtare har till ett Chicago blad insändt en notis, att C. P. R. tåg voro fast i 3 dagar i 15 fots djupa snödrifvor väster om Manor samt att de omkringboende farmarna måste gräva ut både snöplögar, tåg och människor.

I förening med de många valprotester som afgifvits har man i Brandon utalat sig, att Clifford Siftons val borde hafva öfverklagats. "The Independent" en dag utkommande tidning har öppet anklagat lagfirman Tupper, Phippen & Tupper såsom varande orsak till att ingen protest ingifvits. Firman har svarat kraftigt samt hotat Independent med lagliga åtgärder, om denne ej tager tillbaka hvad han sagt.

Klagomål hafva insändts till Free Press öfver patienters be-

handling i därhuset vid Brandon. En sträng undersökning begäres med rätta, ty förståndlösa personer böra framför allt behandlas mänskligt. Kallvattenskurer borde höra till det förfätlta.

Skarlakansfeber har utbrutit i Holland.

Scandinavia.

Harvarande baptistföreläsning barnjulfäst gick af stapeln d. 6 ds, o. som past. Johnson med fru från Minnesota nyligen anlänt för att värka bland skandinaverna i kolonien under det kommande året, var fasten så arrangerad, att den äfven blef en välkomståst. Programmet, som till största delen utfördes af barnen, var valvalt och utfördes på bästa sätt. Efter p ogrammet serverades kaffe med dopp. Kyrkan var till trängsel fylld, så att många måste stå, dock syntes det, som om alla gingo hem med belåtna hjärtan.

Emanuel Thoreen, som legat i Minnedosa under läkaebehandling, är nu så pass bättre, att doktor tillätit honom återvända hem.

Den 7 ds föll en 5-6 tum snö, så nu ha vi fått före både i skog och på vägar.

En elakartad snufva hemsöker itet var, och flera stycken ha mest intaga sängen.

N. W. Territorierna.

Morrison, mångmördaren i Regina, syntes vara helt och hållet öröad af sitt öde. Han hänges i dag.

W. W. Stuart, af Jumping Pond, har utnämns till Homestead inspektör efter J. R. Thompson, afskedad.

Ansökan om koncession för en järnväg från Indian Head till Fort Qu'appelle kommer att ingifvas till nästa parlament.

Löjtmant T. A. Pelletie från Quebec har utnämns till inspektör vid beridna polisen.

R. S. Lake ämnar åter "runna" för Grenfell valkrets. Förmodligen kommer han också här att blifva bjuden att stanna hemma.

Regeringens veterinar, Dr. McEachren, kommer troligen att snart lämna sin befattning och det tros, att Dr. Rutherford i Portage la Prairie kommer att blifva hans efterträdare.

Från Wetaskiwin skrives, att hveten på grund af den långa våtan är af lagre grad än vanligt samt, att hafven håller sig till ett pris af 25 & 24 c. Väderleken har äfven där varit kylig och sladföret dåligt.

Nya Stockholm.

Allt går sin gamla gång på det nya året, ty festligheterna för det nya århundradet gick af stapeln i fjol, hvilket också var ganska naturligt. Allt är tyst och stilla, ej ens en dispyt darom.

Kvällen ha vi haft haruppe en längre tid, från 25-32 gr. Celsius. Sladföret är godt, hvilket också bra anslås. Många bjudningar ha varit på tapeten och gammal och ung ha fått sig en treflig

svängom. Den sista var hos Strömbergs den 11 ds. Skolorna ha hållit sina val af styrelse.

Tröskvarkbolaget skall hålla möte så snart alla inbetalningar gjorts, för att gifva utdelning af fortjänten och välja ny styrelse. Flera ynglingar ämna begifva sig till Sydafrika för att titta efter boerna, bland dem är Martin Pihl. Tidningens läsare tillönskas en god fortsättning på det nya året.

ALEX.

Merchants bank har öppnat en filial i Maple Creek.

En indian, Oke-Mah-We-Cappo, som mördade en mestis och sedan flydde till Förenta Staterna har arresterats och kommer att återföras till Regina för rättsaktning och dom.

Ni tillåta oss göra följande utdrag ur ett privatbref från Calmar, Alberta:

Nu hafva vi julen bakom ryggen, och vi hade här i Calmar bland svenskarne ett högtidligt firande af Jesu första tillkommelse. Vi voro säkerligen 200 samlade trots många voro hemma, så nog börjar det nu bli folk här i buskarne. Jag får äfven nämna något om settlementens förhållande och tillstånd. Så långt jag vet äro alla friska och trivas bra, samt hafva en ljus framtid i sikte, ty denna sommar hafva vi haft en god skörd. Hafren går från 50-60 bu. pr aere, kornet dito, vinterråg 40; hvetet är dåligt. Alla hafva ännu ej fått tröskadt, men två maskiner arbetar nu här. "Conrit" förbättras fort bland svenskarne och kommer nog i en snar framtid att bli ett blomstrande settlement.

British Columbia.

Nya rika ädror hafva upptäckts i Homestakegrufvan vid Rossland.

Tretton år sedan bestod Nelson af en samling små trakkakar. Nu har en vacker stad rest sig med alla moderna förbättringar, såsom spårvagnar, elektriskt ljus, etc. Nelson är affärscentrum för de båda Kootenaydelarne.

Mr Duchesnay, som i många år fyllt en ansvarsfull post vid C. P. R., har tagit afsked samt tagit anställning på Cuba.

Kuststäderna lida nu af tövader, som efter den stora snömängden osakar skada å byggnader. Ett större exercishus, under byggnad i Vancouver nästan föll ihop under tyngden af den våta snön.

Genom explosion i Amplegrufvan dödades John Olson och sårades 2 engelsktalande. Grufvan är belägen i Lilloost distriktet.

Lake Shore Hotell i Moye nedbrann den 12 dennes. Elden uppkom genom en gasolinlampas exploderande. Förlusten anslås till 25,000, hvarjämte många inboende förlorade stora summor.

Utländet.

En större finansiell krasch i London störtade ett stort antal firmor, hvilkas förbindelser stiga till \$10 millioner.

I vissa kretsar af den europeiska pressen föreslås en allmän europeiska tullförening för att motarbeta Förenta Staternas växande inflytande på den kommersiella marknaden.

Första steget till fred med Kina ha nu tagits, i det att den preliminära noten undertecknats af därtill utsedda ombud. Förenta Staterna hafva återtagit sitt förslag att fredsforhandlingarne böra hållas i Washington.

Japan har nu föllit i händerna på Standard Oil Co., som därstädes förvärfvat betydliga oljetrakter.

Falskt alarm i en Chicagoteater orsakade den vanliga rusningen, hvarunder 6 ihjältrampades och en mängd sårades ganska illa.

Ännu en svår olycka berättas från Japan, 400 fiskare omkommo nämligen i en orkan den 10.

En grym lynchning ägde rum härom dagen i Kansas; då en neger togs ur häktet och brandes lefvande. Guvernören i staten har utlofvat \$500 belöning för angifning af upphofsmanen.

Transvaalkriget.

Situationen i Sydafrika har så tillspetsat sig, att engelska regeringen beslutat att genast afsända 10 tusen man friska t upper. Re-monter hafva sandts i ett antal af åtta tusen per månad. Därjämte har grufvarne i Rand anbefallts att uppsätta 1500 man på egen bekostnad.

Hur långt boerna hunnit framtränga i Kapkolonien, svafvar allmänheten i okunnighet, emedan alla nyheter undertryckas. Hert zogs kommando synes ha trängt fram så långt söderut, att Kapstaden är allvarsamt hotad. Staden har blifvit försanskad, och såväl marinsoldater som kanoner hafva landsatts från krigsfartygen. På flera håll inom Kapkolonien rapporteras mindre skarmytlingar. Vid Murraysburg sjungto engelsmannen sex dödade, fingo sårade och 5 fångar.

General De Wet rapporteras vara vid Lindley. Den fredskommission, som sammansatt af boer, afgick från Kitchener till De Wet, för att förmå honom att underkasta sig, rönte ett mycket grymt öde. Alla tre blefvo hudflängda, den som var engelsk undersäte sköts. Denna grymhet är ett uttryck för det hat boergeneralen känner mot Kitchener. När Kitchener brände hans farm, skrivan att taga dennes lif.

I Transvaal utvecklade boerna en liflig verksamhet och företaga sina ströftåg rätt under Pretorias kanoner. 300 boers togo sålunda en konvoj ej långt från Pretoria. De engelska garnisonerna på flera håll hafva samtidigt varit utsatta för en serie af attacker nattetid. Vid Belfast förlorade engelsmännen 29 dödade, 53 sårade och 72 Gen. Pagets och Colvilles flygande kolumner hafva uttröttade inställt sin operationer t. v. De kvarvarande canadensarne hafva formrat sig till ett kuskaparekompani och togo 500 kreatur den 9 ds.